

GRZEGORZ PIEKARZ

UPJP II w Krakowie, sekcja w Tarnowie

ORCID: 0009-0007-3330-1095

Sprawozdanie z XI Tarnowskich Dni Cecylianckich

Tarnów, 18–27 listopada 2023 r.

Wspomnienie św. Cecylii, przypadające w kalendarzu liturgicznym 22 listopada, należy do ważnych obchodów dla wszystkich środowisk muzycznych związanych z liturgią Kościoła katolickiego. Św. Cecylia od wieków uważana jest za patronkę muzyki kościelnej i wszystkich tych, którzy ją tworzą i o nią się troszczą. Ma tego głęboką świadomość religijne środowisko tarnowskie, dlatego już od ponad dekady organizowane są w tym mieście Tarnowskie Dni Cecylianckie, przez które chcemy uczcić św. Cecylię oraz pokazać piękno i wielką wartość muzyki sakralnej w ewangelizacji. W 2023 r. przypadła już XI ich edycja. Patronat nad tym wydarzeniem obejmuje zawsze biskup tarnowski – w tym roku ks. bp dr Andrzej Jez. Głównym organizatorem Tarnowskich Dni Cecylianckich jest Wydział Muzyki Kościelnej Kurii Diecezjalnej w Tarnowie przy współpracy z Wydziałem Kultury Miasta Tarnowa, Diecezjalnym Studium Organistowskim im. ks. Kazimierza Pasionka w Tarnowie, parafią katedralną Narodzenia Najświętszej Maryi Panny w Tarnowie, parafią Najświętszego Serca Pana Jezusa w Tarnowie, Duszpasterstwem Środowisk Twórczych oraz Chłopięcym Chórem Katedralnym *Pueri Cantores Tarnovienses*.

XI Tarnowskie Dni Cecylianckie zostały zainaugurowane w Diecezjalnym Studium Organistowskim im. ks. Kazimierza Pasionka w Tarnowie audycją organową jego uczniów 18 listopada (sobota) o godz. 11.30 w sali organowej nr 2. Na audycji byli zebrani wszyscy uczniowie i pedagodzy Studium oraz melomani spoza Studium. W czasie audycji wystąpiło 5 uczniów tejże placówki. Byli to: Jakub Kęska, Damian Kułaga i Maciej Sowa z klasy organów mgr. Damiana Sowy (wszyscy z 4. klasy I st.) oraz Filip Przybyło i Piotr Kołodziej z klasy autora niniejszego spr-

wozdania (pierwszy z 4. klasy I st., drugi z 2. klasy II st.). Zabrzmiały głównie preludia i fugi z *8 małych preludiów i fug* Johanna Sebastiana Bacha oraz chorały z *Orgelbüchlein* tego samego kompozytora. Z pewnością była to dla nich próba generalna przed poniedziałkowym konkursem, w którym wszyscy wzięli udział. Audycje poprowadził piszący te słowa – dyrektor Studium w Tarnowie.

Po audycji i półgodzinnej przerwie wszyscy zainteresowani ponownie zebrali się w sali organowej o godz. 12.40 na warsztaty organowe prowadzone przez mgra Krzysztofa Musiała – doktoranta i wykładowcę Akademii Muzycznej w Łodzi i równocześnie absolwenta Diecezjalnego Studium Organistowskiego w Tarnowie. Prowadzący zaczął warsztaty od wykładu zatytułowanego „*Orgelbüchlein* – szkoła gry na organach według Johanna Sebastiana Bacha”, ubogaconego licznymi wizualizacjami wybranych chorałów z rękopisu kompozytora. Po wykładzie zaczęła się praktyczna część warsztatów, w czasie których odważniejsi uczniowie mogli zasiąść przy kontuarze organów i popracować pod okiem prowadzącego. Mniej odważni i młodszy uczniowie Studium mogli przysłuchiwać się cennym uwagom odnośnie do prezentowanych wykonań. Warsztaty zostały zakończone recitalem Krzysztofa Musiała w sali organowej Studium o godz. 14.30. Na godzinny koncert złożyły się następujące utwory: chorały z *Orgelbüchlein* J.S. Bacha (Adwent: *Nun komm, der Heiden Heiland* BWV 599, *Gott, durch deine Güte / Gottes Sohn ist kommen* BWV 600; Boże Narodzenie: *Vom Himmel kam der Engel Schar* BWV 607, *In dulci jubilo* BWV 608; Nowy Rok: *In dir ist Freude* BWV 615; Ofiarowanie Pańskie: *Herr Gott, nun schleuß den Himmel auf* BWV 617; Wielki Post: *O Lamm Gottes unschuldig* BWV 618, *Christus, der uns selig macht* BWV 620; Wielkanoc: *Christ lag in Todesbanden* BWV 625, *Erschienen ist der herrliche Tag* BWV 629; Zesłanie Ducha Świętego: *Liebster Jesu, wir sind hier* BWV 633; pieśni katechizmowe i inne: *Vater unser im Himmelreich* BWV 636, *Wenn wir in höchsten Nöten sein* BWV 641, *Wer nur den lieben Gott läßt walten* BWV 642) oraz *VI Sonata organowa* op. 5 nr 6 Felixa Mendelssohna-Bartholdy’ego (chorał: *Vater unser im Himmelreich* z wariacjami; Fuga. *Sostenuto e legato*; Finale. *Andante*). Słuchacze nie pozwolili zbyt szybko wykonawcy na opuszczenie sali i gromkim aplauzem uprosili bis, którym był *Marsz* (cz. III) z *II Sonaty c-moll* Felixa Mendelssohna-Bartholdy’ego.

Kolejnym wydarzeniem muzycznym w tym dniu był Chóralny Wieczór Cecylikański, który odbył się w tarnowskiej katedrze. Na wieczór ten zostały zaproszone (via e-mail) chóry z dekanatów tarnowskich. Zgłosiło się na niego pięć chórów: Schola Sanktuaryjna „Akastyt” (katedra tarnowska) – dyr. Sławomir Barszcz, Mieszany Chór Parafialny *Sancta Trinitas* (Łęg Tarnowski) – dyr. s. Doloroza Jeziorska, chór żeński z parafii Józefa Rzemieślnika w Tarnowcu – dyr. Ewa Świerczek,

Chór Oratoryjny *Paradiso* (Tarnów – parafia księży filipinów) – dyr. Katarzyna Wrona oraz Chłopięcy Chór Katedralny *Pueri Cantores Tarnovienses* (katedra tarnowska) – dyr. autor niniejszego sprawozdania. Zgłoszone chóry otrzymały wcześniej nuty do przygotowania podczas wspólnego wykonania. O godz. 17.00 wszystkie zespoły zebrały się w katedrze na próbę śpiewów, które wykonały wspólnie w czasie Mszy św. o godz. 18.00. Były to: *Misericordias Domini* Henryka J. Batora (na wejście), *Alleluja* Jan M. Gładysza (aklamacja przed Ewangelią), *Ubi caritas* Jacquesa Berthiera (na przygotowanie darów), *Anima Christi* (śpiew gregoriański – na Komunię) oraz *Christus Wodzem* (unisono – na zakończenie). Całością dyrygował autor tego sprawozdania. Po Mszy św. z krótkim programem koncertowym wystąpiły trzy chóry – wszystkie z Tarnowa, prezentując po kilka utworów ze swojego repertuaru. Koncert poprowadziła Joanna Sępień. Wszyscy uczestnicy bardzo cenili sobie wartość takiego spotkania, wyrażając chęć uczestnictwa w przyszłym roku w tym wydarzeniu.

W poniedziałek 20 listopada 2023 r. odbył się w Tarnowie kolejny, już XI Ogólnopolski Konkurs dla Uczniów Diecezjalnych Studiów Organistowskich w Polsce pod patronatem ks. bpa Andrzeja Jeża. Regulamin konkursu wymagał od uczestników zaprezentowanie jednego z preludiów i fug z *8 małych preludiów i fug* Jana S. Bacha oraz jednego chorału z *Orgelbüchlein*. Jako trzeci utwór uczestnicy mogli sobie wybrać utwór dowolny z własnego repertuaru. Na konkurs zgłosiła się rekordowa ilość uczniów – 26, ostatecznie wystąpiło 25. Byli to: Łukasz Barański (DSO Kielce), Patryk Bryndza (DSMK Bielsko-Biała), Anna M. Buchta (DIMK Opole), Andrea Duda (DIMK Opole), Piotr S. Kaczmarczyk (DIMK Opole), Jakub A. Karmelita (DIMK Opole), Patryk Klama (DIMK Opole), Jakub Kęska (DSO Tarnów), Piotr D. Kołodziej (DSO Tarnów), Damian Ł. Kułaga (DSO Tarnów), Amadeusz P. Łukawski (DSO Kielce), Magdalena Małyjurek (DIMK Opole), Alan A. Nowak (DSO Kielce), Filip M. Przybyło (DSO Tarnów), Marcin W. Sołtys (DSO Kielce), Maciej Sowa (DSO Tarnów), Michał Sowa (ASO Lublin), Bartłomiej Szojda (DSMK Bielsko-Biała), Dominik E. Tóbor (DIMK Opole), Miłosz Trzaska (DIMK Opole), Zuzanna Wanat (DSMK Bielsko-Biała), Paulina Wieczorek (DIMK Opole), Kamila Wojtała (SMK Gliwice), Anna M. Wojtkowska (DSO Kalisz) oraz Veranika Zhulkova (ASO Lublin). W sumie było reprezentowanych 7 diecezjalnych ośrodków kształcących organistów w Polsce: Bielsko-Biała, Gliwice, Kalisz, Kielce, Lublin, Opole i Tarnów. Przesłuchania konkursowe rozpoczęły się w sali organowej Diecezjalnego Studium Organistowskiego w Tarnowie o godz. 8.00 i trwały do 15.15 (z godzinną przerwą). W jury konkursu zasiadło sześć osób: mgr Dawid Górny z Bielska-Białej, mgr Karol Mróz z Kalisza, dr hab. Paweł Wróbel z Kielc, Tomasz Nistrój

z Opola i mgr Damian Sowa z Tarnowa, a przewodniczącym był mgr Krzysztof Musiał z Akademii Muzycznej w Łodzi. Werdykt poznaliśmy dopiero po wieczornej Mszy w katedrze tarnowskiej. Wcześniej podczas Mszy św. uczestnicy liturgii usłyszeli m.in. *Missa „Orbis factor”*, *Alleluja* Marcellego Godarda i *Anima Christi* (śpiew gregoriański) w wykonaniu Scholi Chłopięcego Chóru Katedralnego *Pueri Cantores Tarnovienses*. Przy kontuarze organów zasiadł Sławomir Barszcz – organista bazyliki katedralnej w Tarnowie, w którego interpretacji usłyszeliśmy *Preludium choralowe* op. 79 nr 4 Maxa Regera oraz *Fugę g-moll* BWV 578 Jana S. Bacha. Po liturgii przyszedł czas na poznanie wyników konkursu organowego, które ogłosił jego przewodniczący. Pierwsze miejsce *ex aequo* przypadło Maciejowi Sowie z Tarnowa (klasa organów mgra Damiana Sowy) oraz Kamili Wojtali z Gliwic (klasa organów mgra Marcina Jurczyka). Drugie miejsce otrzymali *ex aequo* Damian Ł. Kułaga (klasa organów mgra Damiana Sowy) oraz Filip M. Przybyło (klasa organów piszącego te słowa) – obaj z Tarnowa. Trzecie miejsce przypadło Alanowi A. Nowakowi z Kielc (klasa organów dra hab. Pawła Wróbla), natomiast wyróżnienie odebrał Patryk Bryndza z Bielska-Białej (klasa organów mgra Dawida Górnego). Wszyscy laureaci otrzymali pamiątkowe dyplomy oraz nagrody ufundowane przez ks. bpa Andrzeja Jeża, Wydział Muzyki Kościelnej Kurii Tarnowskiej oraz Sławomira Barszcza – organistę katedralnego.

W liturgiczne wspomnienie św. Cecylii, tj. w środę 22 listopada, na Mszy św. o godz. 18.00 w tarnowskiej katedrze zaśpiewała schola Chłopięcego Chóru Katedralnego *Pueri Cantores Tarnovienses*. Mszy św. przewodniczył ks. Jakub Jasiak, natomiast schola wykonała następujące utwory: *Missa „De Angelis”*, *Ubi caritas* J. Berthiera, *Anima Christi* (śpiew gregoriański), natomiast Sławomir Barszcz zagrał *Preludium choralowe* op. 79 nr 1 Maxa Regera oraz *Fugę h-moll* BWV 579 Jana S. Bacha.

Kolejnym wydarzeniem XI Tarnowskich Dni Cecylińskich był recital organowy w wykonaniu mgra Jakuba Kapały – laureata wielu konkursów organowych w kraju i zagranicą, absolwenta Akademii Muzycznej w Krakowie, a także Diecezjalnego Studium Organistowskiego w Tarnowie, który odbył się 24 listopada o godz. 18.45 w kościele pw. Najświętszego Serca Pana Jezusa w Tarnowie na organach Dariusza Zycha, wybudowanych w stylistyce francuskiego romantyzmu. Usłyszeliśmy następujące utwory: *I Sonata organową d-moll Pontificale* (Allegro moderato, Adagio, Marche Pontificale, Fuga Fanfare) Jacquesa-Nicolasa Lemmensa (1823–1881), *Suite Mariale* op. 65 (*L’Annonciation, La Visitation, Les Sept Douleurs, La Glorification*) Paula de Maleingreau (1887–1956), *Te Deum trevirense* (Toccata, Canto arioso, Concerto fugato) Hermanna Schroedera (1904–1984),

Preludium na temat Kyrie z Mszy XI (Orbis factor) op. 9 nr 3 Feliksa Nowowiejskiego (1877–1946) oraz *Fête* op. 51 Jeana Langlaisa (1907–1991). Program był niesamowicie wymagający, a został wykonany niemalże doskonale na takiej klasie instrumencie, co dało wiele satysfakcji słuchaczom.

Ostatnie wydarzenie XI Tarnowskich Dni Cecylińskich miało miejsce w kaplicy Wyższego Seminarium Duchownego w Tarnowie. Bezpośrednią przyczyną była instalacja w kaplicy głównej organów piszczałkowych. Organy są dziełem niemieckiego organmistrza Bernharda Kocho z Wuppertalu, wybudowane w 1967 r. w kościele ewangelickim w Schalksmühle-Dahlerbrück. Zostały one zakupione przez Wyższe Seminarium Duchowne w Tarnowie, zdemontowane, przywiezione i zmontowane przez organmistrzów Piotra Nowakowskiego i Piotra Antosa z Tych w 2023 r. Instrument ma 2 manualy i pedał, 17 głosów, trakturę gry, jak i rejestrów – mechaniczną, głosy drewniane zbudowane z mahoni i dębu, pozostałe z wysokiego stopu cyny. 27 listopada 2023 r. miał miejsce recital organowy i uroczysta Msza św. połączona z błogosławieństwem nowego instrumentu. Recital organowy o godz. 17.00 wykonał dr hab. Henryk J. Botor z Tych – światowej klasy wirtuoz gry organowej i kompozytor. Na program koncertu złożyły się improwizacje na tematy pieśni liturgicznych (także zadawane przez uczestników koncertu). Koncert poprowadził niżej podpisany. O godz. 18.00 rozpoczęła się uroczysta Msza św. pod przewodnictwem ks. bpa Andrzeja Jeża, którą poprzedził obrzęd błogosławieństwa nowych organów. W czasie Mszy św. śpiewał chór seminaryjny pod kierunkiem ks. dra hab. Stanisława Garnczarskiego, a na organach grali Henryk J. Botor oraz organista katedralny Sławomir Barszcz. W czasie homilii ks. bp Jeż uwrażliwiał kleryków, by stali zawsze w swoim kapłaństwie na straży piękna liturgii i muzyki w niej rozbrzmiewającej. Cała uroczystość była transmitowana przez diecezjalne Radio RDN Małopolska oraz *on-line*. Uroczystość zakończyła się wspólną agapą. W ten sposób dobiegły końca XI Tarnowskie Dni Cecylińskie i przeszły do historii.

Trzeba tu też podziękować tym wszystkim, którzy przyczynili do realizacji XI edycji dni ku św. Cecylii w Tarnowie. Finansowo wsparli te wydarzenia: ks. bp Andrzej Jeż, Urząd Gminy Tarnów, Województwo Małopolskie, Starosta Powiatu Tarnowskiego oraz organista bazyliki katedralnej Sławomir Barszcz. Wspomnieć trzeba też ks. proboszcza dra Adama Nitę z katedry tarnowskiej oraz ks. mgra Bogusława Skotarka, proboszcza parafii Najświętszego Serca Pana Jezusa w Tarnowie, za udostępnienie świątyni na wydarzenia cecylińskie. Chciałem także podziękować Damianowi Sowie i Wojciechowi Szczerbie, moim współpracownikom, którzy zawsze służyli swoim czasem i byli do dyspozycji w sprawach organizacyjnych. Wszystkim za wszelkie dobro niech sam Pan Bóg wynagrodzi.